

The Investigation of Researches on Language Learning Strategies in Turkey: Meta Evaluation

Emine AKKAŞ BAYSAL*¹

Abstract

The aim of this study was to evaluate the studies on language learning strategies in Turkey. It is a meta-evaluation study designed in the survey model. The sample of the research consists of 26 articles, 47 master's theses and 7 doctoral theses. The appropriate studies, conducted between 2010-2020 in Turkey and related to the research problem, were scanned on ULAKBİM (National Academic Network and Information Center), Higher Education Council National Thesis Center and Google Academic databases. The research was limited to scientific studies that could be accessed by searching the keywords "language learning strategy, foreign language learning strategy, language learning strategies". In the analysis of the data, the "document analysis" technique was used. The studies were evaluated in terms of "type, publication year, samples, model, data collection method and tools, variables" and the data were examined by calculating the percentage and frequency values. According to the findings, most of the studies on language learning strategies between 2010-2020 were carried out as master's thesis. The vast majority of the studies addressed the university preparatory class students as a sample group and were carried out with quantitative research methods. However, qualitative and mixed methods were available in studies. In almost half of the studies, "Language Learning Strategies Inventory" was used as a data collection tool.

Key Words: strategy, language learning strategy, meta-evaluation

Türkiye’de Dil Öğrenme Stratejileri Konusunda Yapılan Çalışmaların İncelenmesi: Meta Değerlendirme**

Öz

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de öğrencilerin dil öğrenme stratejileri konusunda yapılan çalışmaların değerlendirilmesidir. Araştırma tarama modelinde tasarlanmış bir meta-değerlendirme çalışmasıdır. Araştırmanın örneklemini 26 makale çalışması, 47 yüksek lisans tezi, 7 doktora tezi oluşturmaktadır. Türkiye’de konuyla ilgili 2010-2020 yılları arasında yapılmış olan araştırma problemine uygun çalışmalar; ULAKBİM (Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi), Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi ve Google Akademik veri tabanlarında taranmıştır. Araştırma, 2010-2020 yılları arasında Türkiye’de tüm öğretim kademesindeki öğrencilere yönelik dil öğrenme stratejileri konusunda yapılmış olan ve "dil öğrenme stratejisi, yabancı dil öğrenme stratejisi" anahtar sözcükleriyle taranarak tam metnine ulaşılabilen bilimsel çalışmalar ile sınırlıdır. Verilerin analizinde "doküman analizi" tekniği kullanılmıştır. Bu araştırmaların; "türü, yayın yılı, örneklem özellikleri, modeli, veri toplama yöntemi ve araçları, çalışılan değişkenler" açısından dağılımları incelenmiş, veriler, yüzde ve frekans değerleri hesaplanarak değerlendirilmiştir. Bulgulara göre 2010-2020 yılları arasında dil öğrenme stratejilerine ilişkin yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu yüksek lisans tezi olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaların büyük çoğunluğu örneklem grubu olarak üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerini ele almış ve nicel araştırma yöntemleri ile gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte nitel ve karma yöntem çalışmalar da mevcuttur. Araştırmaların neredeyse yarısında "Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: strateji, dil öğrenme stratejisi, meta-değerlendirme

*¹**Corresponding Author:** Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, akkasemine85@hotmail.com

**Bu çalışma "Dil Öğrenme Stratejileri Öğretim Programı Tasarısının Hazırlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi" başlıklı tez çalışmasından türetilmiştir.

Giriş

Son yıllarda öğrenme stratejilerine ve dil programlarında öğrenmeyi öğrenme konuları üzerine olan ilgi ve merak giderek artmaktadır. Öğrenme stratejilerinin, öğrenci merkezli felsefenin sunduğu fırsatları, harekete geçirdiğine ve öğrencileri etkili öğrenenler haline getirdiğine dair genel bir inanış vardır (Nunan, 1995). Bu durum, strateji ve stratejiye dayalı öğrenme süreçlerini ilgi odağı haline getirmiştir. Bu sebeple önce strateji kavramına daha sonra da dil öğrenme stratejisi kavramına bakmak yerinde olacaktır.

Genel anlamıyla strateji, bir amaca ulaşmak için tasarlanan plan ya da bilinçli bir şekilde atılan adımlardır. Bireyin sahip olduğu ve kullandığı strateji, onun hedefe ulaşmasında bir araçtır ve hedefe amaçlı bir şekilde gitmesine sebep olur. Steiner (1979), stratejinin, üst yönetimin organizasyonu için büyük önem taşıdığını; alınan temel kararları, amaçları ve misyonları ifade ettiğini vurgulamıştır. Strateji, bu yönergelerin gerçekleştirilmesi için gerekli olan önemli eylemlerden oluşmaktadır. Strateji görev değildir, aksine görevi başarmak için işe koşulan planlardır (Jonas, 2000). Strateji perspektiftir, konumdur, plan ve modeldir. Strateji, bir yanda politika veya yüksek düzey hedefler ile diğer yanda taktik veya somut eylemler arasındaki köprüdür. Strateji ve taktik, birlikte sonuçlar ve anlam arasındaki boşluğu kaplar (Nickols, 2016). Kısacası, strateji, kişinin belirli amaçları yerine getirebilmesi için atılacak adımlarda ona rehberlik eden, akılcı çözümler getirerek amaca kısa sürede ulaşılmasını sağlayan ve bunun için çeşitli çözüm önerilerinin birbirine mantıklı bir şekilde bağlı olduğu bir mekanizmadır. Eğitim öğretim alanında “stratejiler” öğrenme ve öğretim stratejileri olarak iki başlık altında incelenebilir.

Öğretim stratejisi, belirlenen hedef ve kazanımlara varmayı sağlayan, bir derste uygulanacak olan yöntem-tekniklerin belirlenmesi ile kullanılacak araç gereç ve materyallerin seçilmesine yön veren genel yol olarak belirtilmektedir. Öğretim stratejisi, stratejileri uygulamak için gerekli olan yapı, öğretim hedefleri ve planlanan taktiklerin ana hatlarını içeren bir ders için geliştirilmiş bir plandır (Issac, 2010). Kassem (1992) ise öğretim stratejilerinin, öğrencilerin öğrenme tekniklerini konuya dahil etmeleri için sınıftaki öğretmenin faaliyetleri olarak tanımlamıştır. Öğretim stratejilerinin, öğrencilerin öğrenme etkinliklerine katılmasını, diğer öğrencilerle eşit olarak paylaşmasını ve öğrenme deneyimine tepki vermesini sağladığını vurgulamıştır.

Öğrenme stratejisi ise, öğrencilerin öğretme-öğrenme sürecine hazırlık aşamasında, öğrenme süreci içerisinde ya da öğrenme sürecinin sonunda bilgileri zihinsel işlemlerden geçirerek ona anlam vermesi, kendi çabalarıyla elde edilen verileri daha anlaşılabilir hale getirmesi, hatırlaması ve öğrenmeyi kendine mal etmesidir. Schumaker ve Deshler (2006), öğrenme stratejilerini “bir göreve ilişkin bireysel yaklaşımlar” olarak tanımlamışlardır. Öğrenme stratejileri bir bireyin planlama yaparken, planı yürütürken, performansı ve onun çıktılarını değerlendirirken nasıl düşündüğü ve hareket ettiğiidir.

Strateji ve öğrenme stratejisi kavramından hareketle dil öğrenme stratejileri ele alındığında ise, dil stratejilerini öğrencinin öğrenmek istediği hedef dili daha etkili, daha kendine yönelik, daha başarılı, daha kolay hale getirmek için atılan adımlar olarak tanımlamak mümkündür. Scarcella ve Oxford (1992: 63), dil öğrenme stratejilerini, öğrencilerin kendi öğrenmelerini geliştirmeleri için kullandığı, hedef dilde konuşmak için fırsat bulmak veya dil öğrenme sürecinde karşılaştığı güçlüklerle mücadele etmek için kendine cesaret vermek gibi, spesifik davranışlar, adımlar veya teknikler olarak tanımlamışlardır. Dil öğrenme stratejileri, öğrencilerin yabancı bir dili öğrenmek için kendi tercih ettikleri dil öğrenme davranışlarıdır. Öğrenci tarafından yabancı bir dili anlamak, yabancı dildeki bilgisini arttırmak, hedef dili anlamayı kolaylaştırmak ve hedef dili kullanma pratiğini geliştirmek için bilinçli bir şekilde tercih edilirler. Öğrenci tarafından tercih edilen bu zihinsel ve iletişimsel işlemler öğrenme sürecinin daha aktif ve etkili olmasına yardım eder (Akkaş Baysal, 2019).

Yabancı bir dili öğrenirken, öğrencilerin genellikle en çok dile getirdikleri sorun öğrenirken karşılaşılan güçlüklerdir. Zaman zaman, bazı öğrenciler ders çalışmak istedikleri halde ders çalışmamaktan yakınırken, bazıları da çok çalıştıkları halde başarılı olamamaktan şikâyet etmektedirler. Bununla birlikte, daha az ve kısa süreli çalışarak daha çok ve uzun süreli çalışan öğrenciler kadar başarılı olanlar ve hatta onlardan daha başarılı olan öğrenciler de vardır. Ayrıca bazen yabancı bir dilin öğrenildiği sınıflarda, öğretmenler bazı öğrencilerin diğerlerine göre daha hızlı ve etkili öğrendiklerini gözlemlerler. Aynı sınıf ortamında bulunan bu öğrencilerin nasıl daha kolay ve daha etkili öğrendikleri de merak konusudur. Bu durumlarda ortak sorunlar büyük ölçüde öğrencilerin etkili öğrenme stratejilerini kullanmamasından ya da nasıl öğreneceğini bilmemesinden kaynaklanır. Bir dili nasıl öğreneceğini bilen öğrenciler bu amaca ulaşmak için etkili yöntemler seçmekte, böylece daha başarılı olabilmektedir. Bu nedenle, yabancı dil öğrenen bir öğrencinin kendi öğrenmesine ilişkin gerçekçi

yargılara ulaşması ve buradan hareketle kendisi için en verimli olacağını düşündüğü öğrenme stratejisini belirleyerek kullanması neyi nasıl öğreneceğini bilmesi açısından önemlidir (Akkaş Baysal, 2019; Demiral & Yavuz, 2016; Yolcu, 2002).

Yabancı bir dili öğrenme sürecini daha etkili, daha verimli, hızlı ve kalıcı hale getirebilecek olan dil öğrenme stratejilerinin gücünü çoğu zaman öğrenciler fark edemezler ya da öğrenciler farkında olmadan kullandıkları stratejileri farklı durumlara uyarlayamazlar. Bu nedenle, öğrenciler kullandıkları stratejileri neden kullandıklarını fark ederlerse ve daha fazla strateji ile karşılaşmış olsalardı dil öğrenimleri daha etkili ve daha verimli hale gelecektir. Dil öğrenme ortamında öğrencilerin dil öğrenme stratejilerine ilişkin farkındalığının artırılması, sahip oldukları dil öğrenme stratejilerinin çeşitlendirilmesi ve zenginleştirilmesi ve onların yaygın bir şekilde kullanılması konusunda öğretmenin rolü büyüktür. Tüm bu gerçeklerden hareketle, öğrencilerin yabancı dil öğrenme süreçlerinin etkililiğini artırmak amacıyla hazırlanacak bir programın uygulama sürecinde nasıl geliştirileceğinin, bu sayede öğrencilerin dil öğrenme süreçlerindeki ihtiyaçlarının nasıl giderilebileceğinin incelenmesi ve araştırılması son derece önemli görülmektedir (Cohen, 2011; Oxford, 1990; 2011; Özer & Korkmaz, 2016).

Türkiye’de öğrencilerin dil öğrenme stratejilerini kullanımları konusunda yapılmış çeşitli çalışmalar bulunmaktadır (Altay & Saracaloğlu, 2017; Aydınbek, 2015; Demirel, 2012; Gömleksiz, 2013; Hamamcı, 2012; Kılıç & Padem, 2014). Ancak, özellikle dil öğrenme stratejileri ile ilgili yapılan araştırmaların analiz edildiği ve değerlendirildiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dil öğrenme stratejileri ile ilgili birbirinden bağımsız olarak yapılan çalışmaların özelliklerinin değerlendirilip yorumlanması bu konuda yapılabileceklerin ve yapılamayanların ortaya konulabilmesi, bu konudaki eğilimin belirlenebilmesi ve gelecek çalışmalara ışık tutması açısından önem taşımaktadır. Dil öğrenme stratejileri ile ilgili yapılmış çalışmaların değerlendirilmesi, bu gereksinimin giderilmesini sağlayabilir. Bununla birlikte, araştırmada elde edilen sonuçların Türkiye’de özellikle tercih edilen dil öğrenme stratejileri ile ilgili yapılan araştırmaların genel bir tablosunu ortaya koyarak bu konuda gelecekte yapılacak çalışmalara da katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu düşüncelerden hareketle, bu çalışmada, Türkiye’de öğrencilerin dil öğrenme stratejilerini kullanım düzey ve tercihleri ilgili yapılmış çalışmaların değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

Türkiye’de öğrencilerin dil öğrenme stratejilerini kullanım düzey ve tercihleri ile ilgili yapılmış araştırmaların;

1. Türü ve yayın yılı açısından dağılımları nasıldır?
2. Örneklem özellikleri açısından dağılımları nasıldır?
3. Model ve yöntemleri açısından dağılımları nasıldır?
4. Veri toplama araçları açısından dağılımları nasıldır?
5. Çalışılan değişkenler açısından dağılımları nasıldır?

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma “dil öğrenme stratejisi, yabancı dil öğrenme stratejisi” anahtar kelimesiyle, ULAKBİM (Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi), Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi ve Google Akademik veri tabanlarında, 2010-2020 yılları arasında yapılmış ve tam metnine ulaşılabilen nitel, nicel veya karma veri sunan makaleler, yüksek lisans ve doktora tezleri ile sınırlandırılmıştır. Araştırma kapsamına yurt dışı dergilerde yayımlanan makaleler ve yurt içinde konferanslarda sunulan bildiriler dâhil edilmemiştir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma modellerinden durum çalışması ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın deseni iç içe geçmiş çoklu durum çalışmasıdır. İç içe geçmiş durum çalışmasında ele alınan veya araştırmaya dâhil edilen her bir durum, kendi içinde çeşitli alt birimlere ayrılarak çalışılır (Balcı, 2011; Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu araştırmada da, öğrencilerin dil öğrenme stratejilerini kullanım düzeyleri ve strateji tercihleri konusunda

Türkiye’de yapılan araştırmalardan İnternet ortamında ulaşılabilen eğitim dergilerinde yayımlanan makaleler ve Ulusal Tez Merkezi’nden ulaşılan tezler araştırmanın amaçları açısından alt birimlere ayrılmış analiz edilmiş ve var olduğu şekliyle değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu sebeple de araştırmada meta değerlendirme yöntemi kullanılmıştır. Meta değerlendirme birçok çalışmanın niteliksel olarak değerlendirilmesi anlamına gelmekte ve böylece, bağımsız bir uzman tarafından yapılacak incelemenin çalışmalara derinlik kazandıracağı düşünülmektedir (Scriven, 2009). Bu araştırmada incelenen makaleler doküman inceleme yapılarak belirlenen ölçütlere göre değerlendirilmiştir.

Evren-Örneklem

Araştırmanın çalışma grubunu, 2010-2020 yılları arasında, Türkiye’de öğrencilerinin dil öğrenme stratejilerini kullanım düzeyleri ve strateji tercihleri konusunda yapılmış makale (n=26), yüksek lisans (n=47) ve doktora tezlerinden (n=7) toplam 80 çalışma oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem seçiminde yöntem olarak amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu tür örneklemede araştırmacı kimlerin veya nelerin seçileceği konusunda kendi yargısını kullanır ve araştırmanın amacına en uygun olanı örnekleme alınır (Balci, 2011). Bu çalışmada dil öğrenme stratejileri hakkında Türkiye’de gerçekleştirilen çalışmalara yer verilmiştir. Dil öğrenme stratejilerine ilişkin özellikle 2010 ve 2011 yıllarında yapılan yenilikçi çalışmalar (Cohen, 2011; Oxford, 2011) nedeniyle başlangıç olarak 2010 yılı esas alınmış ve günümüze kadar bu bağlamda gerçekleştirilmiş çalışmalar dikkate alınmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada, 2010-2020 yılları arasında Türkiye’de öğrencilerin dil öğrenme stratejileri kullanım düzeyleri ve tercihlerine ilişkin yapılan makaleler, yüksek lisans ve doktora tezleri bir araya getirilerek genel bir değerlendirme yapılmıştır. Bu amaca yönelik ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanmış makalelere, YÖK Ulusal Tez Merkezinden erişilebilen yüksek lisans ve doktora tezlerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Verilerin analizinde doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Verilerin kodlanması aşamasında öncelikle araştırma için uygun özellikleri taşıyan araştırmalar bir dosyaya toplanmış, sayı numarası verilerek yazar adlarıyla birlikte kayıt edilmiştir. Araştırmanın amaçları doğrultusunda her bir çalışmaya ilişkin kategorik veriler kodlanmıştır. Ulaşılan araştırmalar aşağıda belirtilen başlıklar altında sınıflandırılarak incelenmiştir:

1. Araştırmanın Türü (Makale, Yüksek Lisans Tezi, Doktora Tezi)
2. Yayın Yılı (2010-2020 yılları arası)
3. Örneklem
4. Yöntem ve Model
5. Veri Toplama Araçları
6. Değişkenler

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın iç geçerliğini (inandırıcılık) sağlamak amacıyla, incelenen olguya ilişkin yorumların gerçek durumu yansıtmasına özen gösterilmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2008). Bu amaçla alanyazındaki benzer çalışmalar incelenmiş ve ele alınan araştırmalar olduğu gibi araştırılmıştır. Yine iç geçerliği sağlamak için araştırmalar bir uzman tarafından incelenmiş ve bağımsız olarak ikinci kez tekrar kodlanmıştır. Miles-Huberman modeli nitel veri analizinde kodlama, öznel bir nitelendirme süreci olduğu kadar, farklı araştırmacılar tarafından aynı veri setinden benzer kodlamaların yapılabilmesine olanak sağlar. Bu sebeple geçerliği sağlamada bir koşul olarak kabul edilebilir (Miles & Huberman, 1994). Araştırmanın dış geçerliğini (aktarılabirlik) sağlamak ve gerektiğinde başka örneklerle ayrıntılı olarak çalışabilmek için ise araştırma örneklemini, süreci ve bu süreç içerisinde yapılanlar ayrıntılı bir şekilde açıklanmaya çalışılmıştır. Bu amaçla, araştırmanın modeli, sınırlılıkları, örnekleme veri toplama aracı, verilerin çözümlenip yorumlanma aşamaları detaylı bir şekilde açıklanmıştır (Creswell & Miller, 2000). Öte yandan, araştırmanın dış güvenirliliğini (teyit edilebilirlik) sağlamak için,

araştırmada veri olarak kabul edilen makaleler gerektiğinde başkaları tarafından incelenebilsin diye Ek 1. listede verilmiştir.

Bulgular

Çalışma sonucunda, 2010-2020 yılları arasında dil öğrenme stratejileri ile ilgili yapılmış araştırmalardan elde edilen bulgular, amaçlar doğrultusunda analiz edilerek aşağıda sunulmuştur. Bulguların sunumunda araştırmanın amacı ile ilgili soruların sırası izlenmiştir. Çalışma kapsamına alınan araştırmaların analizleri tablolar halinde gösterilmiştir. Türkiye’de dil öğrenme stratejileri ile ilgili yapılmış araştırmaların tür ve yayın yılı açısından dağılımları belirlenmiş ve Tablo 1’de yer almaktadır:

Tablo 1. Araştırmaların Tür ve Yayın Yılı Açısından Dağılımı

Yayın Yılları Araştırma Türü	Yayın Yılları											f	%
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
Makale	-	1	5	2	4	-	1	5	3	5	-	26	32,5
Yüksek Lisans Tezi	-	3	4	6	5	3	2	7	6	11	-	47	58,8
Doktora Tezi	-	-	-	1	2	-	2	1	-	1	-	7	8,8
Toplam	-	4	9	9	11	3	5	13	9	17	-	80	100,0

Tablo 1’de görüldüğü gibi, 2010-2020 yılları arasında dil öğrenme stratejilerine yönelik yapılmış 26 makale (%32,5), 47 yüksek lisans tezi (%58,8) ve 7 doktora tezi (%8,8) bulunmaktadır. Yine tabloya göre 2010 yılında konuya ilişkin herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. 2011 yılından 2020 yılına doğru ise yapılan çalışmaların arttığı görülmektedir. Özellikle 2019 yılında, dil öğrenme stratejileri 11 tane yüksek lisans tezine konu olmuştur. Bu çalışma 2020 yılının ilk aylarında gerçekleştirildiği için yılın ilk üç ayında herhangi bir çalışma yer almamıştır. Yine 2010-2020 yılları arasında dil öğrenme stratejileri üzerine makale ve yüksek lisans tezi daha fazla iken doktora tezi daha az sayıdadır. Tablo 2’de araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular yer almaktadır:

Tablo 2. Araştırmaların Örneklem Özellikleri Açısından Dağılımı

Çalışma Grubu	Değişken	f	%
Üniversite Öğrencisi (Diğer fakülteler)	24	34,3	
Üniversite Öğrencisi (İngilizce Öğretmenliği)	7	10,0	
Lise Öğrencisi	5	7,1	
Ortaokul Öğrencisi	5	7,1	
Ders Kitapları	3	4,3	
Kuramsal Çalışma	1	1,4	
TOPLAM	80	100,0	
Örneklem Türü	Örneklem Türü Belirtilmemiş	34	42,0
	Rastgele Örnekleme	9	11,1
	Kolay Ulaşılabilir Örnekleme	8	9,9
	Amaçlı Örnekleme	8	9,9
	Uygun Örnekleme	5	6,2
	Evren Ulaşılabilir Örneklem Alınmamış	3	3,7
	Küme Örnekleme	3	3,7
	Tesadüfi Oransız Küme Örnekleme	2	2,5
	Maksimum Çeşitlilik Örnekleme	2	2,5
	Ölçüt Örnekleme	2	2,5

Aykırı Durum Örneklem	1	1,2
Karma Örneklem Yöntemi	1	1,2
Tabakalı Örneklem	1	1,2
Kuramsal Çalışma	1	1,2
TOPLAM	80	100,0

Tablo 2’de, Türkiye’de 2010-2020 yılları arasında dil öğrenme stratejilerini konu edinen çalışmalardaki çalışma grubu ve örneklem türüne ilişkin veriler yer almaktadır. Ele alınan çalışmalardaki çalışma grupları büyük oranda üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu çalışma gruplarının 35 tanesi (%43,8) üniversitelerin hazırlık sınıflarındaki; 7 tanesi (10,0) İngilizce Öğretmenliği bölümündeki, 24 (%34,3) çalışma grubu ise üniversitelerin çeşitli fakültelerindeki öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışma grubunun 5 tanesi (%7,1) lise öğrencilerinden oluşurken yine bir diğer 5’i (%7,1) ortaokul öğrencilerinden oluşmaktadır. Dil öğrenme stratejilerini ele alan çalışmalardan 3 tanesi (%4,3) çalışma grubu olarak ders kitaplarını ele almıştır. Çalışmalardan bir tanesi de dil öğrenme stratejilerini kuramsal olarak ele alan bir çalışmadır.

Yine Tablo 2’de, araştırmaların çalışma gruplarını belirlemek için tercih ettikleri örneklem yöntemleri de yer almaktadır. Gerek makale çalışmalarında gerek yüksek lisans tezlerinde, gerek doktora tezlerinde oldukça çeşitli örneklem yöntemleri kullanılmıştır. Dil öğrenme stratejilerine ilişkin yapılan çalışmaların 3 tanesinde (%3,7) herhangi bir örneklem tekniği kullanmaya ihtiyaç duyulmamıştır, çünkü evren ulaşılabilir bir boyuttadır. Yapılan çalışmaların 34’ünde (%42) hangi örneklem yöntemini kullanarak çalışma grubunu belirlediklerine ilişkin bir açıklama yapılmamıştır. Geri kalan çalışmalarda ise çalışmanın amacına ve yöntemine uygun olarak; uygun örneklem (%6,2), aykırı durum örneklem (%1,2), rastgele örneklem (%11,1), kolay ulaşılabilir örneklem (%9,9), amaçlı örneklem (%9,9), karma örneklem (%1,2), küme örneklem (%3,7), tesadüfi oransız küme örneklem (2,5), maksimum çeşitlilik örneklem (2,5), tabakalı örneklem (1,2), ölçüt örneklem (2,5) gibi çeşitli örneklem yöntemleri kullanılmıştır. Ele alınan çalışmalardan bir tanesi kuramsal bir çalışma olduğu için herhangi bir çalışma grubu yoktur.

Tablo 3’te araştırmanın üçüncü alt problemi olan ve 2010-2020 yılları arasında dil öğrenme stratejileri ile ilgili yapılan çalışmaların araştırma yöntem ve modellerine ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 3. Araştırmaların Model ve Yöntemleri Açısından Dağılımı

Araştırma Yöntemi	Araştırma Modeli	f	%
Nicel Araştırma Yöntemi	İlişkisel Tarama Modeli	30	51,7
	Betimsel Tarama Modeli	27	45,0
	Nedensel Karşılaştırma	1	1,7
	Deneysel Çalışma	1	1,7
	TOPLAM	60	100,0
Nitel Araştırma Yöntemi	Olgu Bilim	1	20,0
	Doküman Analizi	4	80,0
	TOPLAM	5	100,0
Karma Araştırma Yöntemi	Karma	12	81,1
	Açımlayıcı Sıralayıcı Desen	2	12,6
	Yakınsayan Desen	1	6,3
	TOPLAM	15	100,0

Tablo 3’e göre, 2010-2020 yılları arasında dil öğrenme stratejilerini konu edinen çalışmalar nitel, nicel ve karma yöntemlerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmalardan 60 tanesi nicel araştırma modeli, 5’i nitel araştırma modeli, 15’i ise karma araştırma modeli ile gerçekleştirilmiştir. Nicel araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların 27’si (%45) betimsel tarama modelini, 30’u (%51,7) ilişkisel tarama modelini, 1’i (%1,7) nedensel karşılaştırma modelini ve 1’i de (%1,7) deneysel çalışma modelini kullanmıştır. Ele alınan 80 çalışmadan sadece 5’i nitel araştırma türleri ile gerçekleştirilmiştir. Yine ele alınan çalışmaların 15’inde karma araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Karma araştırma tercih edilen araştırmaların nicel bölümlerinde hangi araştırma türü ile yapıldığı

bahsedilirken, 12'sinin (%81,1) nitel bölümünde hangi araştırma türünün tercih edildiği belirtilmemiş sadece karma çalışma olduğu ifade edilmiştir.

Tablo 4'te ise araştırmanın dördüncü alt problemi olan ve 2010-2020 yılları arasında dil öğrenme stratejilerine ilişkin yapılan çalışmalarda kullanılan veri toplama araçlarına ilişkin veriler yer almaktadır.

Tablo 4. Araştırmaların Veri Toplama Araçları Açısından Dağılımı

Veri Toplama Aracı	Veri Toplama	f	%
	Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri	62	44,9
	Ölçek	41	29,7
	Görüşme	18	13,0
	Başarı testi	10	7,2
	Günlük	4	2,9
	Gözlem	1	0,7
	Rubrik	1	0,7
	Öz Değerlendirme Formu	1	0,7
	TOPLAM	138	100,0
Kuramsal çalışma	Veri Toplama Aracı Yok	1	100,0

Tablo 4'e göre dil öğrenme stratejilerini konu edinen çalışmaların 62'sinde (%44,9) Oxford (1990) tarafından geliştirilen "Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri" kullanılmıştır. Bazı çalışmalarda bu envanter dışında başka bir veri toplama aracı da kullanılırken, çalışmaların bir kısmında ise veri toplama aracı olarak sadece envanter kullanılmıştır. Ayrıca ele alınan çalışmalarda veri toplama aracı olarak 41 tane (%29,7) geçerliği ve güvenilirliği hesaplanmış ölçek kullanılmıştır. Bununla birlikte bazı çalışmalarda gerek envantere gerek ölçüğe destek olarak ya da tek olarak görüşmeler (%13) yapılmıştır. Sadece 1 çalışmada gözlem (%0,7), rubrik (%0,7) ve öz değerlendirme formu (%0,7) veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Yine çalışmaların 4'ünde (%2,9) "günlük" veri toplama aracı olarak tercih edilirken 10'unda (7,2) "başarı testi" kullanılmıştır. Bazı çalışmalarda tek bir veri toplama aracı ile veriler toplanırken bazı çalışmalarda araştırmanın yöntemine uygun olarak birden fazla veri toplama aracı kullanılmıştır. Bir çalışmada ise, herhangi bir veri toplama aracından bahsedilmemiştir.

Tablo 5'te araştırmanın bir diğer alt problemi olan 2010-2020 yılları arasında dil öğrenme stratejilerini konu edinen çalışmaların dil öğrenme stratejileri ile birlikte hangi değişkenleri ele aldıklarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Tablo 5. DÖSE ile Birlikte Çalışılan Değişkenlerin Dağılımı

Değişkenler	Değişken Türü	f	%
	Cinsiyet	47	28,1
	Akademik Başarı	26	15,6
	Sınıf Düzeyi	14	8,4
	Lise Türü	12	7,2
	İngilizce Eğitim Süresi	9	5,4
	Dil Yeterlik	9	5,4
	Öz-yeterlik	8	4,8
	Yaş	7	4,2
	İkinci Yabancı Dil	5	3,0
	Anne-baba Eğitim	5	3,0
	Kaygı	4	2,4
	İngilizce Dersine Karşı Tutum	4	2,4
	İngilizce Kursu	3	1,8
	Öz-düzenlenme Becerisi	3	1,8
	LYS Puan Türü	2	1,2
	Belirsizlik Hoşgörüsü	2	1,2

Ders Kitabı	1	0,6
Bilişsel Farkındalık	1	0,6
Eleştirel Düşünme	1	0,6
Entelektüel Gelişim	1	0,6
Teknoloji	1	0,6
Gelir Düzeyi	1	0,6
Dil Özerkliği	1	0,6

Tablo 5’te elde edilen veriler dil öğrenme stratejilerinin ele alındığı çalışmalarda en çok cinsiyet (%28,1) ile akademik başarı (%15,6) değişkenlerinin ele alındığını göstermektedir. Bununla birlikte çok farklı değişkenler dil öğrenme stratejileri ile birlikte ele alınmıştır. Örneğin, üniversite hazırlık öğrencilerinin dil öğrenme stratejilerini belirlemeye çalışan iki çalışmada (%1,2) öğrencilerin LYS’de aldığı puan türü değişkeni, yine farklı dört (%2,4) çalışmada kaygı değişkeni, on dört (%8,4) çalışmada sınıf düzeyi değişkeni, 5 (%3,0) çalışmada ikinci yabancı dil değişkeni ele alınmıştır. Ayrıca, İngilizce eğitim süresi (%5,4), ders kitabı (%0,6), dil yeterlik (%5,4), belirsizlik hoşgörüsü (%1,2), İngilizce dersine karşı tutum (%2,4), bilişsel farkındalık (%0,6), eleştirel düşünme (%0,6), yaş (%4,2), öz-düzenleme becerisi (%1,8), lise türü (7,2), İngilizce kursu (%1,8), öz-yeterlik (%4,8), entelektüel gelişim (%0,6), teknoloji (%0,6), anne-baba eğitim durumu (%3,0), gelir düzeyi (%0,6) ve dil özerkliği (0,6) değişkenleri de kullanılan diğer unsurlardır.

Sonuç ve Tartışma

2010-2020 yılları arasında Türkiye’de dil öğrenme stratejileri üzerine yapılmış olan makaleleri, yüksek lisans ve doktora tezlerini ele alan bu çalışmada, yapılan çalışmaların türünü, ağırlıklı olarak hangi yıllarda yapıldığını, ne tür örneklem grupları ile çalışıldığını, ne tür yöntem ve modellerin tercih edildiğini, kullanılan veri toplama araçlarını ve kullanılan diğer değişkenleri ortaya koymak amaçlanmaktadır. Dil öğrenme stratejilerine ilişkin ilk çalışmalar Rubin (1975) ile başlamasına rağmen Oxford’un (1990) hazırladığı Cesur ve Fer’in (2007) Türkçe’ye uyarladığı “Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri” ile bu konuya ilişkin çalışmalar daha da ağırlık kazanmaya başlamıştır. Bu envanter ve Türkiye’de yabancı dil öğrenmeye olan artan ilgi ile birlikte konuya ilişkin çalışmalar oldukça fazladır ve çeşitli bakış açılarıyla gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışmasından sonra ise özellikle 2010 yılından itibaren konuya ilişkin çalışmalar hız kazanmıştır. Bu çalışmada ise özellikle 2010-2020 yılları arasında yapılan çalışmalar ele alınmıştır. Bu yıllar arasında gerçekleşen çalışmalardan 26 tanesi (%32,5) makale çalışması olarak gerçekleştirilirken, 47 tanesi (%58,8) yüksek lisans tezi, 7 tanesi (%8,8) doktora tez çalışması olarak gerçekleştirilmiştir. Makale çalışmalarını özellikle 2012, 2017, 2020 yıllarında yoğun olarak çalışılmıştır. Bu çalışmaların örneklem grupları özellikle ortaöğretim ve üniversite hazırlık sınıflarıdır ve bu yıllarda ortaöğretim İngilizce Öğretim Program’ında birtakım değişiklikler gerçekleşmiştir. Bu gerekçe ile bu yıllarda dil öğrenme stratejilerine ilişkin çalışmaların sayısında artış olmuş olabilir. Yine dil öğrenme stratejileri, 2011 yılından itibaren yıllar içerisinde çeşitli sayılarda ancak hep yüksek lisans tezlerine konu olmuştur. Ancak özellikle 2019 yılında 11 yüksek lisans tezine konu olmuş ve dil öğrenme stratejileri çeşitli değişkenlerle birlikte ele alınmıştır. Bu durum yıllar içerisinde dil öğrenme stratejilerinin dil öğrenme sürecindeki öneminin fark edildiğini ve bu konuya ilginin giderek arttığını göstermektedir. Dil öğrenme stratejilerinin doktora tez çalışmalarında konu edilmesi ise yüksek lisans tezlerine oranla daha az sayıdadır. Bu durum, dil öğrenme stratejilerine ilişkin yapılan çalışmaların genellikle öğrencilerin mevcut dil öğrenme strateji kullanım düzeylerini ortaya koymayı hedeflemesi sebebiyle daha betimsel bir şekilde çalışılmasından kaynaklanabilir.

2010-2020 yılları arasında yapılan çalışmalarda örneklem grubu büyük oranda (%43,8) üniversite hazırlık öğrencilerinden oluşmaktadır. Bunu üniversite öğrencileri (%34,3) takip etmektedir. Bu durum, bu gruplarda yer alan öğrencilerin, dil öğrenme stratejilerini kullanımları konusunda diğer öğrencilerden daha fazla farkındalık sahibi olmasından kaynaklanabilir. Yine özellikle üniversite hazırlık sınıfında yer alan öğrenciler diğer örneklem gruplarındaki öğrencilere göre haftalık ders saati bazında daha fazla yabancı dil dersi almaktadırlar. Çalışmalarda özellikle bu örneklem grubunun seçilme nedeni bu olabilir. Çeşitli fakültelerde öğrenimlerine devam eden öğrencilerin yer aldığı çalışma sayısı, İngilizce Öğretmenliği bölümünde

öğrenimlerine devam eden öğrencilerin yer aldığı çalışma sayısından daha fazladır. İngilizce Öğretmenliği bölümünde yer alan öğrenciler dil öğrenme stratejilerini daha farkında olarak kullanmasına karşın bu örneklem grubu diğer bölümlerde öğrenimlerine devam eden öğrencilere göre daha az tercih edilmiştir. Bu durum örneklem grubunun ulaşılabilirliğinden kaynaklanabileceği gibi yabancı dili öğretmek dışında çeşitli amaçlar için yabancı dil öğrenen öğrencilerin tercihlerini belirlemek de bu durumun sebebi olabilir. Bununla birlikte dil öğrenme stratejilerini konu edinen çalışmalarda oldukça az oranda (%7,1) lise ve ortaokul öğrencileri ile de çalışılmıştır. 2010-2020 yılları arasında yapılan çalışmalarda lise ve ortaokul öğrencilerinin yer aldığı araştırmalar eşit sayıdadır. Bu öğretim seviyelerinin üniversite öğrencilerine göre daha az tercih edilme nedeni bu öğrencilerin kullandıkları stratejilerin daha az farkında olmasından kaynaklanabilir. Ayrıca dil öğrenme stratejilerini ele alan çalışmalarda (Rubin, 1975; Oxford, 1990) yaş faktörünün dil öğrenme strateji tercihlerini etkileyen unsurlar arasında yer aldığı ifade edilmektedir. Yaş, bireysel farklılıkların yer aldığı tartışmalarda kuşkusuz en çok incelenen unsurdur. Bu sebeple pek çok akademik ya da diğer çalışmalarda yaş, araştırmaların önemli değişkenlerinden biridir. Dil öğrenme açısından bakıldığında dil öğrenen ortaöğretim öğrencilerini ya da üniversite öğrencilerini dil öğrenen küçük çocuklarla karşılaştırmak zordur. Çünkü dil öğrenenler arasındaki yaş farkı biyolojik sebeplerden kaynaklanan farklılıklar oluşturmaktadır. Yetişkin birinin yabancı dil öğrenmesi bu bireyin beyninin bilişsel gelişimi ile ilgilidir. Ortaöğretim öğrencileri ya da üniversite öğrencileri bilinçli bir şekilde çalışarak dil kurallarını öğrenebilirler. Öğrendikleri dili kullandıklarında bazı kurallara daha fazla dikkat etmek zorundadırlar ve çocukların sahip olmadığı çok daha üst düzey farkındalığa sahip olmalıdırlar (Yang, 2016). Bu sebeple daha az tercih edilmiş olabilir.

Yapılan çalışmalar tercih edilen örneklem türü açısından ele alındığında ise farklı örneklem türlerinin tercih edildiği görülmektedir. Ancak bununla birlikte çalışmaların 34 tanesinde (%42,0) örneklem türü belirtilmemiştir. Araştırmaların 3 tanesinde (%3,7) evren ulaşılabilir olduğu için örneklem alınmamıştır. Ayrıca çalışmaların amacına bağlı olarak çeşitli örneklem türleri tercih edilmiştir. Örneklem türlerindeki bu çeşitlilik dil öğrenme stratejilerine ilişkin çalışmaların çeşitli bakış açılarıyla ele alındığını göstermektedir.

Çalışmanın üçüncü altı probleminde, 2010-2020 yılları arasında dil öğrenme stratejilerine ilişkin çalışmaların hangi model ve yöntem açısından ele alındığını belirlemek hedeflenmiştir. Ulaşılabilen çalışmaların büyük çoğunluğu ($f=60$) nicel çalışma olarak gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaların tamamında ilk amaç ele alınan örneklem grubunun dil öğrenme stratejileri kullanım tercih ve düzeylerini belirlemektir. Bu sebeple çalışmaların büyük çoğunluğu nicel araştırma yöntemleri ile gerçekleştirilmiş olabilir. Yine bu nicel çalışmalar çoğunlukla ilişkisel tarama ve betimsel tarama modelleri ile gerçekleştirilmiştir. İlişkisel tarama çalışmaları, dil öğrenme stratejileri ve bu stratejilerin kullanılmasını etkilediği düşünülen unsurlar arasındaki ilişkiyi ele almaktadır. Betimsel çalışmalar ise örneklem grubunun dil öğrenme stratejisi tercihlerini ve kullanım düzeylerini ortaya koymaktadır. Belirtilen yıllar arasındaki çalışmaların sadece 5 tanesi nitel araştırma yöntemleri ile gerçekleştirilmiştir. Bu nitel çalışmalardan 4'ü doküman analizi ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar özellikle dil öğrenme stratejilerinin ne olduğu, nelerden etkilendiği, ne gibi özelliklere sahip olduğu gibi kuramsal bilgiler sunmaktadır. 15 çalışma ise, karma araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalarda hem nicel hem de nitel araştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. Çalışmalardan sadece 4 tanesinde hangi karma araştırma yönteminin kullanıldığı belirtilmiştir; diğer çalışmalarda ise hangi karma araştırma türünün kullanıldığına ilişkin bir açıklama yapılmamıştır.

Araştırmanın dördüncü alt probleminde ise 2010-2020 yılları arasında dil öğrenme stratejilerini konu edinen çalışmalarda kullanılan veri toplama araçlarının neler olduğunu ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmaların 62 tanesinde (%44,9) Oxford (1990) tarafından geliştirilen Dil Öğrenme Stratejileri Envanteri kullanılmıştır. Bu durum Oxford'un (1990) hazırladığı bu envanterde, dil öğrenme stratejileri sınıflandırmasının oldukça detaylı olmasından ve stratejilerin çeşitli boyutlarını tek bir çatı altında toplamasından kaynaklanabilir. Ulaşılabilen çalışmaların bir kısmında bu envanter tek başına kullanılırken araştırmaların bir kısmında ise bu envanter ile birlikte farklı bir ölçme aracı da kullanılmıştır. Araştırmaların 18 tanesi (%13,0) veri toplama aracı olarak görüşme formlarından faydalanmıştır. Bu görüşmeler bazı çalışmalarda nicel verileri yorumlamak amacıyla toplanmış ve karma çalışmalar için derinlemesine veriler sunmuştur. Ayrıca çalışmaların 10 tanesinde (%7,2) başarı testi veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Başarı testi kullanılan çalışmalarda dil öğrenme stratejileri envanteri de kullanılmıştır. Bu durum, bu çalışmalarda öğrencilerin kullandıkları dil öğrenme stratejilerinin onların başarı durumlarını nasıl etkilediğini ortaya koymayı amaçladıklarını göstermektedir. Ele

alınan çalışmalarda çok fazla olmamakla birlikte gözlem, günlük, rubrik, öz değerlendirme formu gibi çeşitli veri toplama araçları da kullanılmıştır. Bu veri toplama araçlarının diğerlerine göre daha az sayıda olması yapılan çalışmaların büyük oranda dil öğrenme stratejilerine ilişkin mevcut durumu ortaya koymayı amaçlamalarından kaynaklandığı söylenebilir. Çalışmalarda dil öğrenme stratejilerine yönelik uygulama sadece bir çalışmada yer almaktadır. Bu çalışmada da veri toplama aracı olarak gözlem ve günlük kullanılmıştır.

Araştırmanın son alt probleminde ise dil öğrenme stratejileri ile birlikte çalışmalarda ele alınan diğer değişkenler betimlenmiştir. Dil öğrenme stratejileri ile birlikte en çok ele alınan değişken “cinsiyet” değişkenidir. Bu çalışmaların öncelikli amacı dil öğrenme stratejilerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Oxford (1989), Politzer (1983), Prokop (1989), Nyikos (1990) gibi pek çok çalışmada, erkek öğrencilerin dil öğrenme sürecinde daha fazla risk almayı tercih ettikleri, daha yaratıcı oldukları, kız öğrencilerin ise erkeklere oranla daha fazla sosyal etkileşim içerisinde oldukları, bilişsel, sosyal ve duyuşsal stratejileri daha fazla kullandıkları; kural temelli öğrenmeyi tercih ettikleri, dil öğrenme sürecine daha sistematik yaklaştıkları gözlemlenmiştir. LYS puan türü değişkenini dikkate alarak yürütülen çalışma sayısı ikidir. Bu çalışmalar sayısal, eşit ağırlık, sözel ya da dil puanına göre üniversitelerin herhangi bir fakültesine yerleşen öğrencilerin dil öğrenme strateji düzeylerinde herhangi bir farklılık olup olmadığını ele almaya çalışmıştır. Bu durum öğrencilerin LYS puan türlerinin dil öğrenme strateji tercihlerini etkileyen değişkenler arasında yer alabileceğini göstermektedir. Ele alınan bir diğer değişken ise “kaygıdır”. Kaygı değişkenini ele alan çalışmalar, dil öğrenme sürecinde yer alan kaygının öğrencilerin dil öğrenme strateji tercihlerini ve kullanım düzeyini etkilediğini belirtmişlerdir. Albert ve Habo’ya (1960) dil öğrenme kaygısı öğrenenleri pozitif ve negatif olmak üzere iki şekilde etkiler. Pozitif etki açısından bakıldığında biraz kaygının performansı geliştirdiği düşünülür. Diğer taraftan kaygı motivasyon, tutum, strateji kullanımı ve dil öğrenme çıktılarını etkiler (Horwitz & Young, 1991).

Sınıf düzeyi değişkeni, dil öğrenme stratejileri ile birlikte sıklıkla ele alınmıştır. Bu çalışmalarda amaç öğrencilerin sınıf düzeylerine göre dil öğrenme stratejileri tercihleri ve kullanım düzeylerinin farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır. Çalışmalardan 5 tanesinde dil öğrenme stratejilerini kullanan öğrencilerin ikinci bir yabancı dil öğrenme süreçlerine bu stratejileri aktarıp aktaramadıklarını yani bu stratejilerin ikinci dil öğrenme sürecine katkısının ne olduğunu belirlemek amaçlanmıştır. Dil öğrenme stratejileri ile birlikte öğrencilerin İngilizce eğitim süresi, ders kitabı, dil yeterliği, belirsizlik hoşgörüsü, İngilizce dersine karşı tutum, akademik başarı, bilişsel farkındalık, eleştirel düşünme, yaş, öz-düzenleme becerisi, okudukları lise türü, İngilizce kursu, öz-yeterlik, entelektüel gelişim, teknoloji, anne-baba eğitim düzeyi, gelir düzeyi, dil özerkliği gibi çeşitli değişkenler de ele alınmıştır. Dil öğrenen bireyler çeşitli dil öğrenme geçmişlerine, kültürlere, kişiliklere, yaşlara ve öğrenme stillerine sahip olmanın yanı sıra, yeni bir dil öğrenme hakkında farklı tutumlara, inançlara, beklentilere ve motivasyona sahiptirler. Bu faktörlerin her biri hedef dili nasıl öğrendiklerini ve ne tür stratejileri tercih edeceklerini etkiler (Cohen, 1998). Elde edilen bu sonuçlardan hareketle, dil öğrenme stratejilerinin öğretilmesini dikkate alarak daha uygulama ağırlıklı çalışmalara yer verilebilir. Doktora tezi düzeyinde, dil öğrenme stratejilerinin uygulamaları ile ilgili çalışmalar yapılabilir. Özellikle Türkiye’de eğitim amacıyla yer alan yabancı uyruklu öğrencilerin, Türkçe ve farklı yabancı dil öğrenme süreçlerini dikkate alan çalışmalar yapılabilir. Onların dil öğrenme stratejilerini kullanıp kullanmadıkları, kullanıyorlarsa nasıl ve ne düzeyde kullandıkları üzerine çalışmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Akkaş Baysal, E. (2019). *Dil öğrenme stratejileri öğretim programı tasarısının hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Albert, R., ve Habo, R. N. (1960). Anxiety in academic achievement situations. *Journal of Abnormal and Social Psychology, 10*, 207-215.
- Altay B., ve Saracaloğlu, A. S. (2017). Investigation on the relationship among language learning strategies, *Critical Thinking and Self-Regulation Skills in Learning English, 4*, 1-26.
- Aydınbeğ, C. (2015). Fransızca öğretmen adaylarının yabancı dil öğrenme stratejilerini kullanımı. *International Journal of Language Academy, 3*(4), 233-250.
- Balcı, A. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Cesur, O. M., ve Fer, S. (2007). Dil öğrenme stratejileri envanterinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması nedir? *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 49-74.
- Cohen, A. D. (1998). *Strategies in learning and using a second language*. Harlow, Essex: Longman.
- Cohen, A. (2011). *Strategies in learning and using a second language* (2nd ed.). London: Longman.
- Creswell, J. W., ve Miller, D. L. (2000). Determining validity in qualitative inquiry. *Theory into Practice*, 39(3), 124-130.
- Demirel, Ö. (2012). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Demiral, H., ve Yavuz, Ş. (2016). Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretiminde ders dışı öğrenme ortamları. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 7(13), 129-146.
- Gömlüksiz, M. N. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının ilkökuma ve yazma öğretimi dersine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 8(3), 197- 211.
- Hamamcı, Z. (2012). Üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin dil öğrenme strateji tercihleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 314-323.
- Horwitz, E. K., ve Young, D. J. (1991). *Language anxiety from theory and research to classroom implications*. Englewood Cliffs, NJ Prentice Hall.
- Issac, J. C. (2010). *Methods and strategies of teaching: an overview*. Pondicherry University Press.
- Jonas, R. J. (2000). The real meaning of strategy? in 2000 handbook of business strategy. *Journal of Business Strategy*, 1-4.
- Kassem, A. K. (1992). Teacher perceptions of agricultural teaching practices and methods for youth and adults in Iowa. Doctoral dissertation, Iowa State University, Ames, IA.
- Kılıç, A., ve Padem, S. (2014). The examination of the language learning strategies of university preparatory class students with respect to various variables. *Elementary Education Online*, 13(2), 660- 673.
- Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Nickols, F. (2016). Strategy, strategic management, strategic planning and strategic thinking. http://www.nickols.us/strategy_etc.pdf. (Erişim Tarihi: 07.07.2019).
- Nunan, D. (1995). Assessment and change in the classroom. In: Nunan, D., Berry, R., Berry, V. (Eds.), *Bringing about change in language education (31-54)*. Department of Curriculum Studies, University of Hong Kong, Hong Kong.
- Nyikos, M. (1990). Gender-related differences in adult language learning: Socialization and memory factors. *Modern Language Journal*, 74(3), 273-287.
- Oxford, R. L. (1989). Use of language learning strategies: a synthesis of studies with implications for strategy training. *System*, 17(2), 235-247.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: what every teacher should know*. New York: Newbury House.
- Oxford, R. L. (2011). *Teaching and researching language learning strategies*. Harlow, UK: Pearson Education.
- Özer, B., ve Korkmaz, C. (2016). Yabancı dil öğretiminde öğrenci başarısını etkileyen unsurlar. *EKEV Akademi Dergisi*, 20(67), 59-84.
- Politzer, R. L. (1983). An exploratory study of self-reported language learning behaviors and their relation to achievement. *Studies in Second Language Acquisition*, 6(1), 54-65.
- Prokop, M. (1989). *Learning strategies for second language users: An analytical appraisal with case studies*. Lewiston, NY: The Edwin Mellen Press.
- Rubin, J. (1975). What the "good language learner" can teach us. *TESOL Quarterly*, 9, 41-51.
- Scarcella, R., ve Oxford, R. (1992). *The tapestry of language learning: the individual in the communicative classroom*. Boston: Heinle ve Heinle.
- Schumaker, J. B., ve Deshler, D. D. (2006). *High school students with disabilities: strategies for accessing the curriculum*. New York: Corwin Press.
- Scriven, M. (2009). Meta evaluation revisited. *Journal of Multi-Disciplinary Evaluation*, 6(11), 3-8.
- Steiner, G. A. (1979). *Strategic planning*. The Free Press: Glencoe, IL.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yolcu, M. (2002). Yabancı dil öğrenimi. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 2(3), 21-28.

Ek 1.

Sayı	Çalışma Adı	Yazar
1	Üniversite Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Dil Öğrenme Stratejileri Kullanımlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi	Abdurrahman Kılıç, Serkan Padem
2	Almanca Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Kaygı, Dil Öğrenme Stratejileri Kullanımları İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki	Adnan Oflaz
3	Dil Öğrenme İnanışları Ve Dil Öğrenme Stratejileri: İngilizce Öğretmen Adayları Üzerine Bir Çalışma (Balıkesir Üniversitesi Örneği)	Ajda Mutlu
4	Relationship Between Ambigutiy Tolerance And Learners' Gender, Anxiety Levels And Language Learning Strategies Choice	Aslıhan Aksoy
5	The Place Of Learning Strategies In Language Textbooks Used At Tertiary Level	Aybüke Arık
6	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Dil Öğrenme Stratejileri Üzerine Bir Değerlendirme	Aysun Barut
7	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Kullandıkları Dil Öğrenme Stratejileri Ve Belirsizlik Hoşgörüsü Düzeyleri	Ayşe İrem Kütükoğlu
8	Özel Okullardaki Ortaokul Öğrencilerinin Kullandığı İngilizce Kelime Öğrenme Stratejileri: Kars İli Örneği	Batuhan Çınar Gencer Elkılıç
9	Middle School Students' Perceptions Of Language Learning Strategy Use	Begüm Ercan
10	İngilizce Öğrenme Sürecinde Bilişsel Farkındalık, Dil Öğrenme Stratejileri, Eleştirel Düşünme Ve Öz-Düzenleme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	Betül Altay
11	Investigatiing The Language Learning Strategies Emı Students Use To Overcome Language Barriers And Challenges They Face	Betül Özkara
12	İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Türk Öğrencilerinin İngilizce Yeterliliği Ve Cinsiyetinin Dil Öğrenme Stratejileri Kullanımına Etkisi	Birgül Akdağ Çimen Canan Aksakallı
13	Fransızca Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Öğrenme Stratejilerini Kullanımı	Canan Aydınbek
14	Türkçe Öğrenen Litvanyalı Öğrencilerin Kullandıkları Dil Öğrenme Stratejileri	M. Celal Varışoğlu
15	Language Learning Strategies In Bilingual Context: A Case Study	Ceren Eteke
16	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Yer Alan Dinleme Etkinliklerinin Dil Öğrenme Stratejileri Açısından İncelenmesi	Çiğdem Yalçın
17	The Relationship Between Foreign Language Learning Anxiety, Attitude Toward English Language, Language Learning Strategies And Foreign Language Achievement	Çilem Aydoğdu
18	İngilizce Okutmanlarının Ve Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Dil Öğrenme Stratejilerinin Kullanımına Ve Öğretimine İlişkin Görüşleri	Demet Gülsoy
19	Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğrencileri Tarafından Kullanılan Dil Öğrenme Stratejilerinin Bazı Değişkenlere Göre Belirlenmesi	Deniz Tuğçe Özmen Hamide Deniz Gülleroğlu
20	Öğretmen Adaylarının Kullandıkları Dil Öğrenme Stratejileri	Derya Kılıç
21	A Longitudinal Study Of Language Learning Strategy Use By Prep Year Efl Students	Dilek Ateş

22	Analysis Of The Relationship Between Turkish Prep School Students' Tolerance Of Ambiguity Level And Language Learning Strategies	Elif Ebru Suna Çelikbaş
23	Dil Öğrenme Stratejileri Öğretim Programı Tasarısının Hazırlanması, Uygulanması Ve Değerlendirilmesi	Emine Akkaş Baysal
24	Öğrencilerin Dil Öğrenme Stratejileri Ve İngilizce Özyeterlik İnançlarının İncelenmesi: Afyonkarahisar İli Örneği	Gürbüz Ocak 2 Emine Akkaş Baysal
25	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Dil Öğrenme Stratejilerini Kullanma Düzeyleri	Emrah Boylu
26	Dil Öğrenme Stratejilerine Göre İngilizce Öz Yeterlik İnancı Ve İngilizce Akademik Başarıları	Ercan Gözüm
27	İngilizce Hazırlık Öğrencilerinin Entelektüel Gelişimlerinin Dil Öğrenme Stratejileri Üzerindeki Etkisi	Esra Oğuzhan
28	The Effect Of Socio-Affective Language Learning Strategies And Emotional Intelligence Training On English As A Foreign Language (Efl) Learners'' Foreign Language Anxiety In Speaking Classes	Fatma Gürman-Kahraman
29	Bilgisayar Ve Cep Telefonu Yardımı ile Kullanılan Dil Öğrenme Stratejilerinin İncelenmesi	Fatma Hayta
30	İngilizce Öğretmen Adaylarının Dil Öğrenme Strateji Kullanımları	Feti Çelik
31	Orta Öğretim Öğrencilerinin Dil Öğrenme Stratejileri İle Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişki (İstanbul İli Kadıköy İlçesi Örneği)	Filiz Zeynep Süt
32	Correlation Between Self-efficacy Beliefs Of Efl Learners, Their Language Learning Strategies And Attitudes Towards English	Fulya Güler Oğuz
33	Lise Öğrencilerinin Dil Öğrenme Stratejileri İle İngilizce Dersindeki Akademik Başarıları Arasındaki İlişki	Gökhan Baş
34	The Relationship Among Language Learning Strategies, Motivation And Academic Achievement Of University Preparatory School Students	Gökhan Çetinkaya
35	Üniversite Öğrencilerinin İngilizce Dersine İlişkin Kaygıları, Tutumları, Öz-yeterlik İnançları Ve Dil Öğrenme Stratejilerinin İncelenmesi	Göksel Coşkun
36	Cross Cultural Differences In Language Learning Strategy Preferences: A Comparative Study Of German And Turkish University Efl Students	Gönül Suzan Ortega
37	Dil Öğrenme Stratejilerine Göre İngilizce Öz Yeterlik İnancı Ve İngilizce Akademik Başarı	Ercan Gözüm Alper Başbay
38	Kelime Öğrenme Stratejileri Öğretiminin Kelime Öğrenme Ve Strateji Kullanma Üzerindeki Etkileri	Hüseyin Serçe
39	Ortaokul Öğrencilerinin Kelime Öğrenme Stratejilerinin Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi (Ankara İli Örneği)	Hüseyin Çevik Şenol Orakcı Osman Aktan Çetin Toraman Burak Ayçiçek
40	Language Learning Strategies Of Preparatory Students At Selcuk University School Of Foreign Languages	İffet Soya Çetin
41	Cinsiyetin Ve Öğrenim Alanlarının Hazırlık Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğrenme Stratejisi Kullanımına Etkisi	İrem Onursal Ayırır Sibel Arıoğul Dalım Çiğdem Ünal
42	The Relationship Between Language Learning Strategies And Vocabulary Size: The Case Of Iraqi Learners Of Efl	Ismael Faraj

43	Yabancı Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Sürecinde Bilişüstü Stratejileri Kullanma İle İlgili Görüşleri	İzzet Şeref Zeynep Cin Şeker
44	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil Öğrenme Stratejilerine Dayalı Etkinliklerin Anlama Becerileri İle Dil Bilgisine Yönelik Başarıya, Kalıcılığa Ve Türkçeye Yönelik Tutuma Etkisi	Kübra Şengül
45	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil Öğrenme Stratejilerine Dayalı Etkinliklerin Dilbilgisine Yönelik Başarıya Ve Kalıcılığa Etkisi	Semra Alyılmaz Kübra Şengül
46	Türkçe Öğretmeni Adaylarının İngilizce Dil Öğrenme Stratejilerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi	Mehmet Nuri Gömleksiz
47	An Investigation into The Relationship Between Language Learning Strategies And Students' Perceived Self Efficacy Levels The Example Of Edirne	Mehtap Arslanbuğa
48	Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Dil Öğrenme Stratejileri	Melek Demirel
49	Language Learning Strategies And Self-Efficacy Beliefs As Predictors Of English Proficiency in A Language Preparatory School	Merih Açıkl
50	The Correlation Between Efl High School Students' Language Learning Strategies And Their Self-Efficacy Beliefs About English	Mesut Kineş
51	Sosyal-Duygusal Dil Öğrenme Stratejileri Ve Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimindeki Yeri	Mehmet Celal Varışoğlu
52	Üniversite Hazırlık Sınıf Öğrencileri Ve Özel Dil Okulu Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğrenme Stratejileri Ve Öz Düzenleme Becerileri	Muhammed Eken
53	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Anlamlandırılmasında Kelime Ve Dil Öğrenme Stratejileri Kullanımı	Murat Demirekin
54	A Study On Vocabulary Learning Strategies Of Turkish Efl Students	Murat Hişmanoğlu Yusuf Ziyaettin Turan
55	Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenler İçin Dil Öğrenme Stratejileri Envanterinin Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması	Murat Özbay Emrah Boylu
56	The Effect Of Language Learning Strategy Training On Learner Autonomy And Foreign Language Achievement	Nuray Okumuş Ceylan
57	Dil Öğrenme Stratejileri, Stilleri Ve Yabancı Dilde Okuma Anlama Başarısı Arasındaki İlişkileri Açıklayıcı Bir Model	Mustafa Onur Cesur Seval Fer
58	Language Learning Strategy Use And English Language Academic Achievement Among University Preparatory School Students	Ömer Faruk _Pek
59	Üniversite Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Kullandıkları Dil Öğrenme Stratejileri	Özgül Balcı Selma Durak Ügüten
60	(Jawaharlal Nehru Üniversitesinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Üniversite Öğrencilerinin Dil Öğrenme Stratejileri	Quabiz Mohammad
61	İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Türk Öğrencilerin Kullandıkları Dil Öğrenme Stratejileri)	Salim Razi
62	Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Dil Öğrenme Stratejilerinin Ve Yabancı Dile Yönelik Kalıplaşmış Düşüncelerinin İncelenmesi	Seda Baysal
63	A Study On Language Learning Strategies Of Students in Private Primary Schools	Slen Ada
64	Öğrenme Nesnelere Dayalı Tasarlanmış Öğretim Materyalinin Farklı Dil Öğrenme Stratejilerini Kullanan Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi	Selim Soner Sütçü

65	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil Öğrenme Stratejilerine Dayalı Etkinliklerin Okuma Becerilerine Yönelik Başarıya Ve Kalıcılığa Etkisi	Semra Alyılmaz Kübra Şengül
66	Ortaöğretim Öğrencilerinin Dil Öğrenme Stratejilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	Senem Büşra Yıldız
67	Üniversite Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Dil Öğrenme Stratejileri Kullanımlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi	Serkan Padem
68	Yabancılara Türkçe Öğretimine Yönelik Ders Kitaplarındaki Konuşma Etkinliklerinin Dil Öğrenme Stratejileri Açısından İncelenmesi	Sevil Hasırcı
69	Investigating Factors Related To The Use Of Self-Regulated L2 Learning Strategies in A Foreign Language Education Context	Sinem Dünder
70	The Use Of Technology Integrated Language Learning Strategies (Stills): Primary School Students	Sinem Güngör
71	Effect Of Language Learning Strategies On Reading Comprehension	Şermin Arslan
72	Almanca Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Almanca Öğrenimleri Sırasında Kullandıkları Dil Öğrenme Stratejilerinin İncelenmesi	Tevhide Akıllılar
73	Denetim Odakları Farklı Lise Öğrencilerinin Dil Öğrenme Strateji Tercihleri	Tuğba Akar
74	Milli Eğitim Bakanlığı Yabancı Dil Olarak İngilizce Ders Kitaplarında Strateji Öğretimi	Tuncer Can
75	Exploring The Relationship Between Students' Beliefs About Language Learning And Language Learning Strategies in A High School Context in Turkey	Yaşar Üstün Kaplan
76	Farklı Liselerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Dil Öğrenme Stratejileri İle Yabancı Dil Kaygıları Arasındaki İlişki (İstanbul İli Tuzla İlçesi Örneği)	Yeşim Açık
78	The Relationship Between Language Learning Strategies And Success For Turkish University Preparatory Students	Yeşim Çakır
79	Ortaöğretim Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğrenme Stratejilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	Yılmaz Kılavuz
80	Üniversite Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Dil Öğrenme Strateji Tercihleri	Zekeriya Hamamcı